

„Vilji er allt sem þarf“

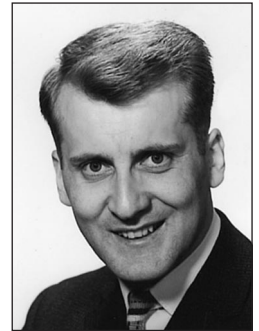
EKKI VERÐUR sagt að Læknafélag Íslands hafi sinnt mikið sögu lækninga á Íslandi eða haft í heiðri minningu þeirra félaga sem rutt hafa brautina eða skara fram úr á vissum sviðum. Þannig hefur til dæmis minningu Sigvalda Kaldalóns, læknis og tónskálds, ekki verið sýndur neinn sómi af hálfu félagsins svo mér sé kunnugt, en aðrir hafa reist honum minnisvarða við Kaldalón og strengharpan sem sjómenn og bændur við Ísafjarðardjúp gáfu og báru til hans svo hann mætti sinna tónsmíðum í tómsundum á milli erfiðra læknisferða í einangruninni norður við Dumbshaf mun hafa lent í eigu annarra aðila. Persónulegir munir og listaverk sem prófessor Jón Steffensen gaf félaginu til styrktar Læknaminjasafninu við Nesstofu munu hafa dreifst út um hvippinn og hvappinn. Hús Guðmundar Hannessonar sem hann hannaði sjálfur og byggði á horni Hverfisgötu og Ingólfsstrætis hefði félagið getað eignast fyrir nokkrum árum þegar starfsemi félagsins var flutt úr Domus Medica á núverandi stað. Læknaminjasafnið við Nesstofu er nú í óhrjálegu húsi á Seltjarnarnesi og enginn fastur starfsmaður sinnir því. Hálfstarf „minjavarðar“ við Landspítalann hefur verið lagt niður í sparnaðarskyni. Enginn mun því halda nú til haga munum sem úreldest en tengjast þróun lækninga á spítalanum og myndir sem minna á eldri starfsaðferðir og horfna félaga munu fyrr eða síðar lenda á haugunum. Svo mætti lengi telja.

Allengi mun hafa staðið til að gera upp Nesstofu á Seltjarnarnesi, hið fagra hús sem tengist sögu lækninga á Íslandi órjúfandi böndum og stendur á fögrum stað með útsýni yfir sundin blá. Því verki er enn ekki lokið og húsið nýttist ekki sem rammi um lækningaminjar eða aðra menningarstarfsemi. Nú mun þó hafa vaknað nokkur skilningur bæjaryfirvalda Seltjarnarness á að hér sé þörf að taka til hendinni, ekki síst í þágu bæjarfélagsins. Landlæknisembættið er flutt á Seltjarnarnes, en mun vera í leiguhúsnæði og í engum tengslum við Nesstofu eða uppruna sinn.

Skrifstofa Læknafélags Íslands hefur síðustu ár verið staðsett á hæð í húsi í Kópavogi sem hýsir ýmsa aðra óskylda starfsemi og verður ekki sagt að umgjörð eða umhverfi beri neinn þann menningarþokka sem æskilegt væri og dregið gæti að sér félagsmenn til samfunda, hvað þá að byggingin tengist á nokkurn hátt störfum eldri félaga og forvígismanna.

Nú mun standa til að endurskipuleggja svæðið umhverfis Nesstofu á Seltjarnarnesi og er því hver síðastur fyrir læknasamtökin að fá þar aðstöðu fyrir starfsemi sína eða minjar. Vegna þessa vaknar sú spurning hvort nú sé ekki rétti tíminn fyrir samtök lækna og áhugamenn um sögu lækninga á Íslandi að taka höndum saman og leita eftir samvinnu við bæjaryfirvöld á Seltjarnarnesi, Þjóðminjasafnið og ríkisvaldið, þannig að í nánd við Nesstofu megi rísa bygging eða byggingar sem hýst gætu allt í senn, Landlæknisembættið, skrifstofur læknasamtakanna og félagsaðstöðu auk Læknaminjasafnsins. Tengsl safnsins við starfsemi læknasamtakanna mundi gefa því nýtt líf og í félagsaðstöðu læknasamtakanna mætti koma upp sérstökum herbergjum sem helguð væru minningu látinna félaga á einhvern hátt með því að varðveita þar myndir og hluti þeim tengda. Þarna gæti til dæmis orðið til Steffensstofa og Kaldalóns með munum úr eigu þessara manna og myndum.

Það er álit mitt að læknar kysu miklu frekar að sækja fundi og fá sér kaffi í slíkum húsakynnum í því fagra umhverfi sem Nesstofa býður upp á, en í núverandi húsnæði í Kópavogi. Félagsmenn yrðu minntir á störf og afrek genginna félaga og Læknaminjasafnið mundi breytast úr geymslu í lifandi safn til ánægju og menningarauka fyrir félagsmenn og aðra.

Auðólfur Gunnarsson

Höfundur er skurðlæknir á Landspítala.

Nesstofa á Seltjarnarnesi. Húsið sem sést í lengst til vinstri á myndinni er Lyfjafraeðisafnið en þar er einnig félagsaðstaða lyfjafraeðinga.